

מדת בדת

לע"נ מרן רבינו יצחק זאב בן
רבינו חיים סולבייצק זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 114 יום הכיפורים תשע"ה

חגיגה כה- כז יבמות ב-ה

שיעור חזק חזמי בדרך קצרה

עמם נאמנים לומר לא נכנסנו, אך לא נאמנים לומר נכנסנו ולא נגענו, ונחלקו ר' יוחנן ור"א מה הטעם שכנכרי עמם שלא נאמנים האם בגלל שאימת הנכרי עליהם, או שאימת מלכות עליהם, והנ"מ בין הטעמים אם הנכרי אינו חשוב, שלא מפחדים ממנו, אך יש אימת מלכות.

יש משנה שגנבים שנכנסו לבית טמא ויבית טמא בהלכו, ואמר רב פנחס שמשנתינו דיברה כשעשו תשובה, וכך מדויק מזה שבאו להחזיר את הכלים. **בירושלים נאמנים** גם בכלי חרס גסים לקודש ומה שטהרו גם דקים לפנים מהמודיעים כיון שבירושלים לא עושים כבשונות.

בשעת הרגל נאמנים גם על תרומה, ואומר ריב"ל שלומדים את זה מהפסוק ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים, שכולם נעשו חברים.

משנה לר' יהודה מי שפתח את חביתו או שהתחיל עיסתו בזמן הרגל יכול לגמור ולחכמים לא יגמור. **גמרא** ר'אמי ור' יצחק נפחא ישבו בפתח ביתו של ר' יצחק נפחא, ואחד שאל האם ניתן להניחה לרגל אחר, אמר השני שיד הכל ממשמשים בה ואיך אפשר להניח לרגל אחר, אמר לו שגם עכשיו ממשמשים בה, אמר לו שברגל התורה התירה טומאת עם הארץ, אך אחר הרגל איך ניתן לטהר הטומאה, ולכאורה נחלקו בזה תנאים, שבברייתא כתוב יניחנה זה אחר, ובאחרת כתוב שלא יניחנה, ויש לדחות שבברייתא שכתוב יניחנה זה כר' יהודה, ולחכמים לא יניחנה, אך ר' יהודה עצמו סובר שיכול לגמרה, אלא להיפך שהברייתא שלא יניחנה זה כר' יהודה שיכול לגמרה ולחכמים יניחנה.

משנה אחר הרגל מעבירים את כלי העזרה לטהרם, ואם א זה ער"ש לא טיהרו מפני כבוד השבת, ולר' יהודה גם לא ביום ה' שהכהנים אינם פנויים. **גמרא** הכהנים לא פנויים בגלל טרדתם בהוצאת הדשן.

משנה בטהרת העזרה מטבילים את הכלים שבמקדש ואומרים להם הזהרו **עמוד ב** שלא תגעו בשולחן, לכל כלי המקדש היו שניים ושלישיים שאם נטמאו הראשונים באים תחתם האחרים, כל כלי המקדש טעונים טבילה חוץ ממזבח הזהב ומזבח הנחושת, לר"א שהם כקרקע, ולחכמים בגלל שהם מצופים. **גמרא** הברייתא מוסיפה שאמרו הזהרו בשולחן ומנורה, ומשנתינו לא כתבה מנורה, שבשולחן כתוב תמיד, ובמנורה לא כתוב תמיד, והברייתא סוברת שכיון שכתוב ואת המנורה נוכח השולחן כאילו כתוב בה תמיד, והמשנה סוברת שנוכח בא רק לקבוע לה מקום, ולכאורה השולחן טהור מדין כלי עץ העשוי להיות מונח שאינו מיטמא שצריך להיות כמו שק שהוא מיטלטל מלא וריקן, ויש לברר כר"ל שדרש השולחן הטהור, שמשמע שהוא נטמא, ולכאורה הוא עשוי להיות מונח, אלא שמגביהין אותו להראותו לעולי רגלים, שהראו להם את לחם הפנים ואמרו להם ראו חיבתכם לפני המקום שסילוקו כסידורו, כמו שאמר ריב"ל שנעשה נס בלחם הפנים שסילוקו כסידורו, כמו שכתוב לשום לחם חום ביום הלקוח, אך לכאורה יהיה טמא בגלל ציפוי, שכתוב במשנה ששולחן ודולפקי שנפחתו או שחיפן בשיש והשאר בהם מקום הנחת כוסות טמא, ולר' יהודה צריך להשאיר גם מקום הנחת החתיכות, ואין לומר ששעצי שיטים חשובים ואינם בטלים לצפויים, שזה יהיה מובן רק לדעת ר"ל שרק כלי אכסלגים שממדינת הים בטל לצפוי, אך כלי מסמים שהם חשובים אינם בטלים לצפוי, ואותו דבר עצי שיטים, אך לר' יוחנן שגם כלים חשובים בטלים לצפויים, א"כ השולחן טמא בגלל שהעץ בטל לצפוי, ואין לחלק שבציפוי שאינו עומד לבדו לא בטל העץ אליו, וכשהציפוי עומד בטל העץ אליו, שהרי ר"ל שאל את ר' יוחנן בד"ן הזה אם מדובר גם בציפוי שאינו עומד או גם כשלא חיפה את לבזבזיו, ואמר לו ר' יוחנן שאין הבדל.

דף כז אלא יש לומר שהתורה קראה לשולחן עץ, שכתוב המזבח עץ שלש אמות גבוה וארכו שתיים אמות ומקצעותיו לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה',

הפסוק פותח במזבח וממשיך בשולחן, ודרשו ר' יוחנן ור"ל שכשביהמ"ק קיים מזבח מכפר על אדם, ועכשיו שולחנו של אדם מכפר בהכנסת אורחים. **מזבח הנחושת** נקרא קרקע, שכתוב מזבח ארמה תעשה לי, ומזבח הזהב לומדים מהפסוק המנורה והמזבחות והוקשו המזבחות זה לזה.

לחכמים טהורים המזבחות מפני שהם מצופים, אך לכאורה הציפוי הוא סיבה שיטמאו, אלא יש לגרוס וחכמים מטמאים מפני שהם מצופים, וללישנא בתרא חכמים אומרים לר"א שלדעתו לולא הפסוק הם היו טמאים מפני הציפוי, הרי הציפוי בטל לעץ.

ר"א אמר בשם ר' אבהו שאין אש הגיהנם שולטת בת"ח ולומדים ק"ו מסלמנדרא שהיא נולדה מהאש והסך כדמה אין האש שולטת בו, ת"ח שכל גופם אש, כמו שכתוב הלא כה דברי כדאש נאום ה', ק"ו שאש הגיהנם לא תשלוט בהם, ור"ל הוסיף שאפילו כפושעי ישראל אין אש הגיהנם שולטת ק"ו ממזבח הזהב שציפוי הזהב שבו הוא רק כעובי דינר, וכמה שנים דולקת בו האש ואינה שולטת בו, פושעי ישראל שהם מלאים מצוות כרימון שכתוב כפלת הרימון רקתן וניתן לקרוא רקנין, על אחת כמה וכמה שאש הגיהנם לא תשלוט בהם.

דף כה נאמנים עמי הארצות בשעת הגיתות והבדים על כדי יין ושמן שמדומעות, ונאמנים קודם לגיתות ע' יום. **גמרא** משמע במשנה שרק ביהודה נאמנים ולא בגליל, ואמר ר"ל שהטעם לכך הוא שיש רצועה של כותים שמפסיקה ביניהם, אך לכאורה ניתן לקחת בטהרה על גבי שידה תיבה ומגדל, ויש לומר שזה כרבי שאהל זרוק אינו אהל, שכתוב בברייתא שלרבי הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טמא, ור' יוסי בר' יהודה מטהר, אך לכאורה ניתן לקחת בכלי חרס שמוקף בצמיד פתיל, אך ר"א אמר ששנו ברייתא שהקדש לא ניצל בצמיד פתיל, ומה שכתוב בברייתא שאין חטאת ניצולת בצמיד פתיל ומשמע שהקדש ניצל, יש לומר שבא למעט מים שאינם מקודשים שניצלים בצמיד פתיל, ומה שאמר עולא שהחברים מטהרים ינם ושמןם בגליל, יש לומר שהם מניחים שכשיבא אליהו הוא יטהרנה,

בשעת הגיתות נאמנים גם על תרומה, ומה שכתוב בברייתא שהגומר וזיתו ישייר קופה אחת ויתננה לכהן עני ומשמע שבלי זה אינם נאמנים, יש לומר שמדובר במאוחרים שלא היו בשעת הגיתות, והמשנה דיברה במוקדמים, ואמר רב אדא בר אבהו כמו מ', אמר לו ר"נ כמו אלו של בית אביך, ורב יוסף אומר שהברייתא מדברת בגליל, ואביי מקשה שכתוב בברייתא שעבר הירדן וגליל הן כיהודה, ונאמנים על היין בשעת היין ועל השמן בשעת השמן, ולא על היין בזמן השמן או השמן בזמן היין, ולכן צריך לומר שהברייתא דיברה במאוחרים.

קיבל חבית אחר זמן הגיתות והבדים יניחנה לגת הבאה, שאלו את רב ששת אם עבר וקיבל את יניח לגת הבאה, אמר להם **עמוד ב** ששינוי שאם חבר ועם הארץ ירשו את אביהם עם הארץ יכול לומר החבר טול אתה חטים ממקום פלוני ואני ממקום פלוני, וכן טול יין שבמקום פלוני ואני ממקום פלוני, וכתוב אך לא יאמר לו טול אתה לח ואני יבש, או טול חטים ואני שיעורים, וכתוב על זה בברייתא שהחבר שורף את הלח ומניח את היבש ולא אומרים שניחנה לגת הבאה, ויש לדחות שמדובר בדבר שאין לו גת, ואין לומר שיניחנו לרגל שמדובר בדבר שלא ישתמר עד הרגל.

המשנה אומרת באהלות שב"ה וב"ש מודים שבדקים לעושי פסח אך לא בודקים לאוכלי תרומה, ומבאר רב יהודה בשם שמואל שאדם יכול לבדוק בנפיחה בבית הפרס וללכת לעשות פסח, ורב חייא בר אבא אומר בשם עולא שמספיק לראות שנידש, שביט הפרס שנידש טהור שלא העמידו חכמים דבריהם במקום כרת, אך לאוכלי תרומה שזה רק מיתה העמידו דבריהם, והסתפקו אם כשבדק לפסחו מועיל גם לתרומה, לעולא מועיל לתרומה, ולרבה בר עולא לא מועיל לתרומה, ואמר לו סבא אחד שלא יחלוק על עולא שהמשנה אצלינו אומרת שאם אמר הכנסתי לתוכה רביעית קודש נאמן, וכמו שנאמן בתרומה בגלל קודש, כך יועיל לתרומה בגלל בדיקה לפסח.

כתוב בברייתא שלא נאמנים על קנקנים ותרומה, ולכאורה בקנקנים של קודש יש מיגו שכמו שנאמן על הקודש כך נאמן בקנקנים, ובשל תרומה פשוט שאם לא נאמן על התרומה שלא יהיה נאמן על הקנקנים שלה, אלא מדובר בריקנים של קודש כל השנה, או מלאים של תרומה בשעת הגיתות, ולכאורה יש להוכיח מדברי המשנה שנאמנים על כדי יין וכדי שמן המדומעות, ולכאורה מדובר על מדומעות של תרומה, ואצל ר' חייא פירשו שמדובר במדומעות של קודש, אך לכאורה לא שייך דימוע בקודש, ואצל ר' אלעאי פירשו שמדובר שטיהר טבל ליטול ממנו נסכים.

המשנה אומרת שנאמן גם ע' יום קודם הגיתות, ואביי הוכיח מזה שעל הארים לטרוח בכדים ע' יום קודם הגת.

משנה מהעיר מודיעים ולפנים נאמנים על כלי חרס, ומהמודיעים ולחוץ לא נאמנים, שאם הקדר מוכר הקדירות נכנס לפנים מהמודיעים הקדר והקדירות והלוקחים נאמן ואם יצא אינו נאמן. **גמרא** מודיעים עצמה לפעמים כלפנים ולפעמים כלחוץ, שאם הקדר יוצא וחבר נכנס זה כלפנים ואם שניהם נכנסים

דף כו או שניהם יוצאים מהעיר זה כלחוץ, ואביי רצה להוכיח כן מהמשנה שאומרת שקדר שמכר את הקדירות ונכנס לפנים מהמודיעים, ומשמע שבמודיעים עצמה אינו נאמן, ובספסא כתוב שיצא אינו נאמן ומשמע שבמודיעים נאמן, א"כ חייבים לחלק שבקדר יוצא וחבר נכנס זה כלפנים, ואם שניהם נכנסים או שניהם יוצאים זה כלחוץ.

הברייתא אומרת שנאמנים על כלי חרס דקים לקודש, ואמר ר"ל שזה דוקא כשהם ניטלים בידו אחת, ור' יוחנן אומר שאפילו שלא ניטלים בידו אחת. לר"ל נאמנים דוקא בריקים ולא במלאים, ולר' יוחנן נאמנים גם במלאים ואפילו במשקים שלו, ואומר רבא שר' יוחנן מודה שהמשקים עצמם טמאים וזה לא תימא, שהרי גם בלגין מלא משקים הכלי חרס מציל את המשקים, ואילו הכלי טמא וטומאת שבעה.

משנה גבאים שנכנסו לבית או גנבים שהחזירו כלים נאמנים לומר שלא נגענו, ובירושלים נאמנים על הקודש, ובשעת הרגל נאמנים גם על תרומה. **גמרא** בברייתא נאמר שגבאים שנכנסו לבית הבית טמא, ויש לחלק שכשהם עם נכרי אינם נאמנים ובלי נכרי הם נאמנים, כמו שכתוב במשנה שאם יש נכרי

מסכת יבמות

דף ב משנה ישנן ט"ו נשים הנשואות לאח שמת ללא בנים שכשהם נופלות ליבום הן פוטרות את צרותיהם וצרות צרותיהן מחליצה ויבום עד סוף העולם ואלו הן: בתו, ובת בתו, ובת בנו, בת אשתו, ובת בנה, ובת בתה, חמותו ואם חמותו ואם חמיו, אחותו מאמו, ואחות אשתו, ואשת אחיו מאמו, **עמוד ב** ואשת אחיו שלא היה בעולמו, וכלתו, ונשים אלו פוטרות צרותיהם וצרות צרותיהם מחליצה ויבום עד סוף העולם, וכל אלה אם מתו או מיאנו או התגרשו או שנגזרו אילונית צרותיהם מותרות ביבום, שהערה לא נפלה עכשיו ליבום, ובחמותו ואם חמותו ואם חמיו אי אפשר לומר שהם אילונית או שמיאנו שהרי הן ילדו, ופוטרות צרותיהם כגון במקרה שבתו או אחת משאר העריות היתה נשואה לאחיו והיתה לו אשה נוספת ומת ללא בנים, כמו שכתבו פטורה מיבום כך צרתה פטורה, ואם הלכה צרת בתו ונישאה לאח אחר והיתה לו אשה נוספת ומת כמו שצרת בתו פטורה כך צרת צרתה פטורה, ואפילו הם מאה אחים, ויש מקרה שהצרות מותרות שאם בתו או אחת מהעריות היתה נשואה לאחיו והיתה לו אשה נוספת ובתו מתה בחיי בעלה או שהתגרשה ואח"כ מת האח, צרתה מותרת לו ליבום, ואשה היכולה למאן ולא מיאנה שקידושה מדרבנן, צרתה חולצת אך אינה מתיבמת. **גמרא** לכאורה מובא בהמשך שפטור הצרות מיבום לומדים מאחות אשה, א"כ קשה מדוע המשנה אינה מזכירה בתחילה את אחות אשה, ואין לומר שהמשנה נקטה הסדר לפי החומרא וכר"ש ששריפה היא המיתה החמורה ביותר, שא"כ יש לכתוב קודם חמותו שבה כתוב את עיקר עונש שריפה, ואח"כ יש לכתוב כלתו שאחרי שריפה הסיקלה חמורה, אלא כתוב בתו בתחילה שהיא באה מדרשא ולכן היא חביבה על התנא,

דף ג אך את כל העריות לומדים מדרשא לפטור הצרות מיבום, ויש לומר שאמנם לענין יבום למדו מדרשא, אך עיקר איסורם מפורש בתורה, ובבתו לומדים את עיקר איסורה כדברי רבא בשם ר' יצחק בר אבדימי מגזירה שוה הנה הנה לאיסור, והעונש ולומדים בגזירה שווה זימה זימה, אך לפ"ז יש לכתוב את אחות אשה בסוף, ויש לומר שכיון שדיברו על איסור אחות כתבו עמה את אחות אשה, אך קשה שיכתבו את הבבא של אחיות בסוף, ויש לומר שהתנא נקט סדר הקירבה והתחיל בבתו ובת בנו שהן קרובי עצמו, ואחר שכתב ג' דורות למטה של הקורבה שלו, נקט ג' דורות בקורבה של אשתו, ואח"כ נקט ג' דורות למעלה בקורבה של אשתו, ואח"כ נקט אחות אמו שהן קרובה שלו, וכיון שדיבר על קורבה של אחות נקט אחות אשתו, ועכשיו היה צריך להקדים את כלתו שהיא חמורה לאשת אחיו שלא היתה בעולמו והם לא מחמת קורבה, אך כיון שדיבר באיסור אחות נקט אשת אחיו שלא היתה בעולמו ואח"כ נקט כלתו.

מה שהמשנה כתבה פוטרות ולא כתבה אוסרות, כי אז היינו מבינים שהם רק לא מתיבמות אך חולצות, אך המשנה יכלה לכתוב אסורה לחלוץ אך באמת אין זוהי אסורה, אך ניתן לומר שאסור לחלוץ שלא יאמרו שהיא גם מתיבמת, ויש לומר שנקטו לשון פוטרות שרק במקום מצוה הצרה אסורה ובלאו הכי היא מותרת, ומה שהמשנה אומרת מן החליצה ומן היבום ולא כותבת מן היבום, שא"כ היינו אומרים שהיא חולצת ולא מתיבמת, ומחדשת המשנה שכל העולה ליבום עולה לחליצה ומי שאינה עולה ליבום אינה בחליצה, אך קשה מה שנקטה המשנה מן החליצה והיבום והיה ניתן לכתוב מן היבום והחליצה או מהחליצה לבד, ויש לומר שזה כדעת אבא שאול שמצוות חליצה קודמת ליבום.

המנין ט"ו ברישא ובסיפא בא למעט צרת סוטה לדעת רב או צרת אילונית לדעת ר' אסי, ואם הם הולכים בשיטה אחת אחד ממעט צרת ממאנת ואחד ממעט צרת מחזיר גרושתו, ואם הם לא הולכים בשיטה אחת א"כ אחד ממעט את הצרה של השני ואחד ממעט או צרת ממאנת או צרת מחזיר גרושתו ולרב ולר' אסי מה שהמשנה לא מנתה את הצרות הללו שאינם בצרת צרה, שבסוטה או אילונית לא שייך לומר בה הלכה ונשאת לאחיו.

הפטור בצרה לומדים מהפסוק אשה אל אחותה לא תקח לצרור לגלות ערותה עליה בחייה, וכתוב עליה שביבום כתוב יבמה ישאל עליה והיינו אומרים שאף אם היא מכל העריות תתיבם, אלא התורה אומרת באחות אשתו עליה שאף במקום מצוה לא יקח את אחות אשתו, וצרתה לומדים מלצרור וצרת צרתה לומדים ממה שכתוב לצרור ולא כתוב לצרור, ושאר עריות לומדים כמה מצינו שאחות אשה היא ערוה וחייבים בדוניה כרת ובשווג חטאת ואסורה ביבום, כך כל ערוה שחייבים עליה כרת בזדון וחטאת בשווג אסורה ליבם, ולומדים גם שצרתה אסורה, ולמדו מזה לט"ו נשים שפוטרות צרותיהם וצרות צרותיהן מחליצה ויבום עד סוף כל הדורות, ואין לרבות עוד שש עריות חמורות מאלו, שלומדים רק כמו אחות אשתו שהיא ערוה שיכולה להנשא לאחיו וכך כל ה"ט"ו, אך שש החמורות אסורות גם לאחיו, ולכן צרותיהן מותרות כי צרה היא רק מאת, ומאחות אשה לומדים אזהרה, ועונש לומדים מהפסוק כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו.

לומדים מעליה שערוה אינה מתיבמת ומשמע שבלי עליה היתה מתיבמת כי עשה דוחה לא תעשה, אך יש לדחות שעשה דוחה לא תעשה רק בלאו רגיל אך לא לאו שיש בו כרת, ועוד שהמקור לכך שעשה דוחה לא תעשה

דף ד הוא מהפסוק לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך, ור"א אמר שלומדים סמוכים בתורה שכתוב סמוכים לעד לעולם עשויים באמת ויש, ורב ששת אמר בשם ר"א בשם ר"א בן עזריה שיבמה שנפלה לפני מוכה שחין לא חוסמים אותה, שכתוב לא תחוסם שור בדישו, וסמוך לזה פרשת יבום, ורב

יוסף אומר שגם מי שאינו דורש סמוכים בכל התורה, אך במשנה תורה כן דורשים, שר' יהודה אינו דורש סמוכים בכל התורה, שכתוב בברייתא שבן עזאי למד מסמיכות הפסוקים מכשפה לא תחיה כל שוכב עם בהמה מות יומת, שכמו ששוכב עם בהמה בסקילה כך מכשפה בסקילה, ור' יהודה אמר שבגלל שהם סמוכים נוציא מכשפה לסקילה, אלא לומדים מאוב וידעונוי שהם בכלל מכשפים ויצאו להקיש אליהם שכמו שהם בסקילה כך מכשפה בסקילה, ובמשנה תורה ר' יהודה דורש סמוכים שכתוב במשנה שאדם נושא אנוסת ומפותת אביו וכן אנוסת ומפותת בנו, ור' יהודה אוסר אנוסת ומפותת אביו, ורב גידל ביאר בשם רב בטעמו של ר' יהודה שכתוב לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו, שכנף שראה אביו לא יגלה, וזה מדובר באנוסה שבפסוק הקודם כתוב ונתן האישה השוכב עמה לאבי הנערה חמישים כסף, ואח"כ כתוב לא יקח איש את אשת אביו, ורבנן סוברים שזה לא נקרא סמוך כי כתוב ביניהם לא יקח איש את אשת אביו, אלא פסוק זה מדבר בשומרת יבם של אביו ועובר עליה בשני לאוים, ובמשנה תורה ר' יהודה כן דורש סמוכים, כי יש הוכחה ממה שזה לא נכתב יחד עם עריות או שזה מיותר שמספיק לכתוב לא יקח איש את אשת אביו, וההמשך לא יגלה כנף אביו מיותר, **עמוד ב** וא"כ גם בציצית מוכח ממה שהתורה לא כתבה את זה בפרשת ציצית, או שזה מיותר שהרי כבר כתוב ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך, א"כ מדוע כתוב שוב לא תלבש שעטנז אלא בא לדרוש שמותר בציצית, אך לכאורה אינו מיותר שהרי אם היה כתוב לא יעלה עליך היינו אומרים שאסור להעלות עליו, ואפילו למוכרי כסות אסור, והתורה אומרת לא תלבש שאסור רק דרך לבישה, ואם היה כתוב לא תלבש היינו אומרים שרק בלבישה שהנאתה מרובה אסור אך העלאה סתם מותר, לכן כתוב לא יעלה, אך עדיין זה מיותר שניתן לכתוב לא תלבש שעטנז ומדוע כתוב עוד צמר ופשתים יחדיו, שכתוב בגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך ושנו אצל ר' ישמעאל שכל מקום שכתוב בתורה בגד סתם הכוונה לצמר ופשתים כיון שהתורה פירטה במקום אחד צמר ופשתים, א"כ צמר ופשתים שכתוב כאן הוא מיותר, אך עדיין ניתן לומר שהעלאה נאסרה בצמר ופשתים, אך לבישה תהיה אסורה בכל שני מינים, ולכן כתבה התורה צמר ופשתים, ויש לדחות שהתורה יכלה לשתוק מצמר ופשתים והיינו לומדים מהעלאה, אך לכאורה מהתנא יש ר' ישמעאל משמע ששולא שהיה כתוב צמר ופשתים היה אסור כלאים בציצית, והיה זה מפורש שמותר, שכתוב ועשו ציצית על כנפי בגדיהם ולר' ישמעאל כל מקום שכתוב בגד הוא צמר ופשתים, והתורה אומרת להטיל תכלת והוא צמר, שאם שש בבגדי כהונה הוא פשתן א"כ תכלת הוא צמר, ויש לומר שצריך לדרוש שלא נלמד כדברי רבא שהקשה שכתוב הכנף שהציצית הוא מין כנף וכתוב צמר ופשתים, אלא שצמר ופשתים פוטרים בין בינים ובין שלא בינים, ושאר חוטים פוטרים רק בינים ולא את שאינם יבנים, ויש לדחות שהתנא של ר' ישמעאל חלק על רבא, ויש לומר שלא נדרוש כמו הדיוק של רבא והתורה אומרת שיטיל חוט של צמר בצמר, ושל פשתן בפשתן, וכששם צמר יצבע בתכלת, אך צמר לפשתן או פשתן לצמר לא יתן, והתורה אומרת צמר ופשתים שיכול לתת צמר ופשתן ופשתן בצמר.

דף ה אך כל זה הוא לתנא של ר' ישמעאל, ורבנן ילמדו ממצורע שעשה דוחה לא תעשה, שכתוב וגילה את ראשו, ומצד שני כתוב בו תקיפו פאת ראשכם, וזה כולל מצורע, וראשו מתיר הקפה במצורע, שהקפת כל הראש נחשבת הקפה, אך יש לדחות שלא של הקפה אינו שווה בכל, אך יש ללמוד מזקנו שאפילו כהן שהוא מצורע, שיש לאו נוסף בכהנים ופאת זקנם לא יגלחו ולומדים מזקנו שכהן מצורע מגלח, ואם אינו ענין לומר שעשה דוחה לאו שאינו שווה בכל, נלמד מכך שעשה דוחה אפילו לאו השווה בכל, אך יש לדחות שבא להתייר בכהנים שלמרות שהתורה ריבחה בהם מצוות יתירות העשה לא ידחה בהם אפילו שהלאו אינו שווה בכל, אלא יש ללמוד מהפסוק בנוזיר, תער לא יעבור על ראשו ואפילו מצורע נזיר יגלה, אך יש לפרוך שהעשה של גילוח מצורע דוחה איסור גילוח נזיר שישנו בשאלה שא"כ נלמד מנזיר שעשה ידחה גם במקום שיש לא תעשה ועשה של קדש יהיה גדל פרע, אלא נזיר נדחה כי ישנו בשאלה **עמוד ב** אלא יש ללמוד מכלאים בציצית שניתן לכתוב ציצית תעשה לך, וכתוב גדילים לדרוש שעשה דוחה לא תעשה, אך לכאורה מגדילים לומדים השיעור, שגדיל הוא שנים גדילים ארבע שיעשה גדיל ויהיה בו פתיל מתוכו, ויש לומר שיחידיו מיותר, אך לכאורה מיחידיו לומדים שתכיפה אחת אינה חיבור ורק ב' תכיפות הוא חיבור ויש לומר שיכול לכתוב לא תלבש צמר ופשתים יחדיו ושעטנז מיותר לדרוש, אך לומדים משעטנז שהבגד צריך להיות שוע טווי ונוז, ויש לומר שזה נדרש ממה שכתבה התורה לשון שעטנז, ויכלה התורה לכתוב כלאים לחוד.

מצאנו בציצית שעשה דוחה לא תעשה, אך לא מצאנו שדוחה אף לא תעשה שיש בו כרת, ולא נצטרך עליה לאסור, ואין לומר שנלמד ממילה שדוחה שבת כי מילה חמורה שנכרתו עליה י"ג בריתות, ואין ללמוד מפסח כי גם פסח עצמו הוא כרת, ואין ללמוד מתמיד שיש לפרוך שהוא תדיר, אך ניתן ללמוד משנים יחד במה הצד, אך ממילה ופסח יש לפרוך שהם כרת, ומפסח ותמיד אין ללמוד כי הם צורך גבוה, ואין ללמוד ממילה ותמיד כי הם היו לפני מתן תורה למ"ד שהעולה שהקריבו ישראל במדבר קודם מתן תורה היא של תמיד, אך יש לומר שצריך את הפסוק עליה שלא נלמד מכיבוד אב ואם, שהברייתא אומרת שלא נאמר שכיבוד אב ואם ידחה שבת שכתוב איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו שכולכם חייבים בכבודי, שאפילו אם אמר לו אביו שחוט לי בשל לי בשבת לא ישמע לו, וא"כ לולא הפסוק תשמורו עשה של כיבוד אב ואם היה דוחה שבת.